

Warszawa, dnia 01-12-2020 r.

Minister Klimatu i Środowiska

BM.050.74.2020.GŻ

1244973.3854947.3112129

**Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pani senator Agnieszki Kołacz-Leszczyńskiej, nr BPS/043-14-452/20, ws. katastrofy ekologicznej w zalewie Witoszówka, poniżej przekazuję odpowiedź tożsamą z odpowiedzią udzieloną na interpelację Pani poseł Moniki Wielichowskiej (wraz z grupą posłów) w przedmiotowej sprawie, do której Pani senator odwołuje się w swoim oświadczeniu.

Zalew Witoszówka to sztuczny zbiornik wodny, znajdujący się w obszarze miejskim poza obszarami chronionymi definiowanymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.). Podobnie jak inne ciek i zbiorniki wodne, zbiornik ten podlega kontroli gospodarowania wodami prowadzonej przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie [art. 334 ustawy z 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2020 r. poz. 310)], które jest również jednostką właściwą do wydawania pozwoleń wodnoprawnych i zatwierdzania instrukcji gospodarowania wodą. Dokumenty te regulują m.in. kwestie zmian poziomu wody w zbiorniku. Kwestie wymagań formalnych dotyczących prac remontowych i utrzymaniowych urządzeń przynależnych do zbiornika Witoszówka, zależą od charakteru i zakresu prac, i uregulowane zostały w art. 118, 118 a i 118 b ustawy o ochronie przyrody oraz w art. 236 ust. 1, art. 389 pkt 7, art. 394 ust.1 pkt 12 ustawy - Prawo wodne.

Ww. prace mogą w określonych sytuacjach wymagać jednej z form zgody wodnoprawnej, jak również decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W kontekście konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla działań dotychczas podjętych na zbiorniku w Świdnicy, do których odnosi się interpelacja poselska nr 9506, informuję, że zgodnie z art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, ze zm. dalej jako: „ustawa OOS”), wymogiem uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach objęte są przedsięwzięcia mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Katalog tych inwestycji został określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839). W § 2 rozporządzenia, wymienione zostały przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko, jest wymagane obligatoryjnie. W § 3 rozporządzenia zaś wymieniono przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których ocena oddziaływania na środowisko prowadzona jest fakultatywnie, zaś o konieczności jej

przeprowadzenia rozstrzyga organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania przeprowadzone do tej pory na terenie zbiornika Witoszówka przez zarządzające nim Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, tzn. sam zrzut wody ze zbiornika, jak i obniżenie poziomu piętrzenia wody, nie zostały wymienione w ww. rozporządzeniu, w związku z czym nie są kwalifikowane jako przedsięwzięcia mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a tym samym działania te nie wymagały uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko czy sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez RDOŚ we Wrocławiu, organ ten nie został poinformowany o planowanym zrzucie wody ze zbiornika Witoszówka w Świdnicy. Informację taką RDOŚ we Wrocławiu uzyskał po fakcie, z dostarczonego drogą mailową w dniu 27 lipca 2020 r. pisma Przewodniczącego Rady Miejskiej w Świdnicy, adresowanego do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Zarządu Zlewni w Legnicy, dotyczącego skutków obniżenia poziomu wody na zbiorniku Witoszówka w Świdnicy. W związku z uzyskanymi informacjami dotyczącymi sprawy zrzutu wody ze zbiornika Witoszówka, jak i jego negatywnego wpływu na stan przyrody, w tym gatunki chronione, RDOŚ we Wrocławiu podjął działania leżące w jego kompetencjach:

1) pismem z dnia 31 lipca 2020 r. wystąpił do Zarządu Zlewni w Legnicy o przekazanie informacji na temat przyczyn zrzutu wody, jak również o wskazanie, czy zamierzenie to zostało poddane konsultacjom lub uzgodnieniom z Polskim Związkiem Wędkarskim lub/i specjalistami z zakresu ochrony przyrody oraz czy w trakcie obniżania poziomu piętrzenia prowadzony był nadzór przyrodniczy i nadzór przedstawicieli Zarządu Zlewni;

2) w ślad za zawiadomieniami Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 07 sierpnia 2020 r.) oraz Prezydenta Świdnicy (pismo z dnia 4 sierpnia 2020 r.) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, pismem z dnia 13 sierpnia 2020 r. wystąpił do Prokuratury Okręgowej w Świdnicy o uwzględnienie przepisów dotyczących ochrony gatunkowej w prowadzonym postępowaniu, jak również o udostępnienie posiadanych informacji i dokumentów oraz poczynionych ustaleń dotyczących przedmiotowej sprawy;

3) pismem z dnia 13 sierpnia 2020 r. wystąpił do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej o przeprowadzenie pilnej kontroli gospodarowania wodami – na podstawie art. 335 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo wodne – na zbiornikach wodnych Witoszówka I i Witoszówka II, usytuowanych na Witoszowskim Potoku (Witoszówka I – km 0+412, Witoszówka II – km 1+488) w Świdnicy; w szczególności o weryfikację dziennika gospodarowania wodą w rozumieniu art. 189 Prawa wodnego w odniesieniu do warunków hydrologiczno-meteorologicznych występujących w zlewni Witoszowskiego Potoku w okresie poprzedzającym zdarzenie oraz w okresie zdarzenia.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (adres: wroclaw.wody.gov.pl/aktualnosci/876-informacja-o-dzialaniach-dotyczacychobnizenia-pietrzeniaiwody-zbiorniku-wodnym-witoszowka-ii), znajdują się, datowane na 4 sierpnia 2020 r., informacje o działaniach dotyczących obniżenia piętrzenia wody w zbiorniku wodnym Witoszówka II. Według oświadczenia RZGW we Wrocławiu, kontrola przeprowadzona 3 sierpnia 2020 r. przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wykazała, że:

- nie zostały podjęte starania w celu przesunięcia terminu obniżenia poziomu wody w zbiorniku, na przykład na okres zimowy;
- Zarząd Zlewni w Legnicy oraz Nadzór Wodny w Świdnicy nie wyszedł z inicjatywą zorganizowania spotkania z przedstawicielami Urzędu Miasta, mieszkańcami i innymi

- użytkownikami wód w zakresie eksploatacji zbiornika i planowanych koniecznych pracach remontowych przed rozpoczęciem prac polegających na obniżeniu poziomu wody;
- informacje o działaniach prowadzonych na obiekcie nie były przekazywane z odpowiednim wyprzedzeniem;
  - prace zostały podjęte bez konsultacji z użytkownikami wód oraz bez nadzoru i inwentaryzacji przyrodniczej;
  - nie wzięto pod uwagę faktu, iż obniżenie wody w zbiorniku w maju spowoduje utrzymujący się odór w okolicy w dłuższym okresie.

Do RDOŚ we Wrocławiu wpłynęła natomiast odpowiedź Zastępcy Dyrektora Zarządu Zlewni w Legnicy, z dnia 11 sierpnia 2020 r., wyjaśniająca przyczyny podjętych działań oraz opis tego procesu. Z pisma tego wynika, iż decyzja o obniżeniu poziomu piętrzenia o 1 m poniżej NPP została podjęta po kontroli Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego Centrum Technicznej Kontroli Zapór, z uwagi na realne zagrożenie bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta Świdnica, a samo obniżanie poziomu piętrzenia nie było gwałtowne, odbywało się w tempie 10 cm na dobę w okresie od 18 maja do 27 lipca 2020 r., pod nadzorem przedstawicieli Zarządu Zlewni w Legnicy i zgodnie z instrukcją gospodarowania wodą. Zastępca Dyrektora Zarządu Zlewni w Legnicy oświadczył ponadto, że w dniu 20 maja 2020 r. powiadomił o konieczności obniżenia piętrzenia Polski Związek Wędkarski – Okręg w Wałbrzychu i Koło Świdnica.

Natomiast, co jest istotne w kontekście zapobiegania dalszym niekorzystnym zmianom i oddziaływaniom na ekosystem wodny zbiornika Witoszówka oraz likwidacji powstałych w środowisku szkód, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zaleceniach pokontrolnych (przedstawionych w informacji dostępnej pod ww. adresem) zaleca „wykonanie kompensacji przyrodniczej pod nadzorem RDOŚ (gatunki, terminy, miejsce)”. Należy więc oczekiwać, że nawet w przypadku, gdy ustalenia poczynione w sprawie nie pozwolą na zastosowanie przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1862, ze zm.), dalej: „ustawa szkodowa”, i zgodnie z jej przepisami nałożenie na sprawcę szkody w środowisku obowiązku podjęcia działań naprawczych, w najbliższym czasie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zwróci się do RDOŚ we Wrocławiu celem nawiązania współpracy w kompensacji negatywnych skutków środowiskowych obniżenia poziomu piętrzenia wody w zbiorniku Witoszówka.

Dotychczasowe działania podjęte w sprawie przez RDOŚ we Wrocławiu były adekwatne do sytuacji oraz uzyskanych przez ten organ informacji dotyczących prawdopodobnych negatywnych skutków obniżenia poziomu piętrzenia wody w zbiorniku Witoszówka na bytujące w nim gatunki chronione. Należy podkreślić, że z informacji wpływających do RDOŚ we Wrocławiu wynika, że przeprowadzone działania skutkowały częściowym osuszeniem zbiornika, w którym bytowała szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*). Gatunek ten wymieniony jest w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183, ze zm.) i zalicza się do gatunków objętych ochroną częściową. Wobec tych gatunków obowiązuje szereg zakazów określonych w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia, w tym m.in. zakaz umyślnego zabijania, zakaz umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych, zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, (...) lub innych schronień. Podejmowanie działań zakazanych możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstępstwa od zakazów wobec gatunków objętych ochroną i na warunkach w nim określonych. W stosunku do gatunków objętych ochroną częściową właściwym organem do wydania takiego zezwolenia jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zgodnie z art. 131 ust. 1 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, podlega karze aresztu albo

grzywny. Natomiast zgodnie z art. 132 ustawy o ochronie przyrody orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 131 następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 729).

Powrót do poprzedniego poziomu piętrzenia przy zachowaniu bezpieczeństwa konstrukcji zapory i bezpieczeństwa powodziowego dla obszaru chronionego przez zbiornik będzie najprawdopodobniej możliwy dopiero po wykonaniu remontu zapory. RZGW we Wrocławiu prowadzi działania w tym kierunku (jak dotąd jeden przetarg został unieważniony).

Jak wskazano powyżej postępowanie dotyczące ewentualnego naruszenia prawa w związku ze zrzutem wody prowadzi Prokuratura Okręgowej w Świdnicy, obecnie również w aspekcie środowiskowym. Sprawa jest także dalej monitorowana przez RDOŚ we Wrocławiu.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra

Małgorzata Golińska

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

/ – podpisany cyfrowo/